

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2382
Ημερομ. Κατάθεσης: 31/7/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

τ. Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Βουλευτής Ν. ΠΕΛΛΑΣ – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΝΑΦΟΡΑ

Του Βουλευτή Πέλλας Γεωργίου Καρασμάνη

Προς τον Υπουργό Υγείας

κ. Άδωνι Γεωργιάδη

ΘΕΜΑ : Επιστολή της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος – Ένωσης Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων, σχετικά με τις προτάσεις της στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο «Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης», ειδικά για τα ζητήματα που αφορούν στην ψυχική υγεία των παιδιών και των εφήβων

ΚΑΤΑΘΕΤΩ

σαν αναφορά, την επιστολή της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος – Ένωσης Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων, σχετικά με τις προτάσεις της στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο «Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης», ειδικά για τα ζητήματα που αφορούν στην ψυχική υγεία των παιδιών και των εφήβων.

Παρακαλώ τον αρμόδιο κ. Υπουργό, να απαντήσει σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής.

Αθήνα, 25-07-2024
Ο Αναφέρων Βουλευτής

Γεώργιος Καρασμάνης
Βουλευτής Πέλλας

**ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ**
Ένωση Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων

HELLENIC
SOCIETY
OF CHILD
& ADOLESCENT
PSYCHIATRY

Αθήνα, 22/07/2024

ΑΠ: 14

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 2023-2025**

Πρόεδρος:
Εμμανουήλ Τσαλαμανιός

Αντιπρόεδρος:
Κωνσταντίνος Κώτσης

Γραμματέας:
Κωνσταντίνα Μαγκλάρα

Ταμίας:
Γ. Ξυλούρης

Μέλη:
Μ. Αρμενάκα
Ε. Γεράση
Α. Στριγγάρης

**EXECUTIVE
COMMITTEE 2023-2025**

President:
Emmanouil Tsalamanios

Vice President:
Konstantinos Kotsis

Secretary:
Konstantina Magklara

Treasurer:
G. Xylouris

Members:
M. Armenaka
E. Gerasi
A. Striggaris

Προς: Υφυπουργό Υγείας
κ. Δ. Βαρτζόπουλο

Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,

Με αφορμή τη διαβούλευση για το σχέδιο νόμου σχετικά με την ψυχιατρική μεταρρύθμιση, θα θέλαμε να υποβάλλουμε ορισμένα σχόλια και προτάσεις, ειδικά για τα ζητήματα που αφορούν στην ψυχική υγεία των παιδιών και των εφήβων. Με βάση την ανάλυση του σχεδίου νόμου και τις σχετικές απόψεις και σχόλια των μελών μας, εντοπίσαμε τα παρακάτω σημαντικά ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν:

Κατάργηση της έννοιας του τομέα και αντικατάστασή της με Περιφερειακό Δίκτυο Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ.):

Η νέα δομή ενδέχεται να δημιουργήσει δυσκολίες στην πρόσβαση στις υπηρεσίες, ειδικά στις περιοχές με μεγάλο πληθυσμό, όπως η Αττική. Η έννοια του τομέα/ τομεοποίησης, που έως σήμερα λειτουργεί καλά σε αρκετές περιοχές, θα πρέπει να διατηρηθεί και να ενισχυθεί, ώστε να εξασφαλιστεί η άμεση και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στα παιδιά και τους εφήβους. Η αντικατάσταση των υφιστάμενων Τομέων Ψυχικής Υγείας με Περιφερειακά Δίκτυα, στα οποία αντιστοιχεί ο πληθυσμός μιας ολόκληρης ΥΠΕ, αναμένεται να δυσχεράνει την προσβασιμότητα των ληπτών υπηρεσιών υγείας. Θεωρούμε πως χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στο σημείο αυτό. Οι τομείς χρειάζονται βελτιωτικές παρεμβάσεις και ενίσχυση σε επίσημο προσωπικό, όχι κατάργηση. Δηλαδή να αποσαφηνιστεί ποιες περιοχές εξυπηρετούνται από κάθε υπηρεσία.

Προτεινόμενο Μοντέλο Διοίκησης:

Το νέο μοντέλο διοίκησης, όπως περιγράφεται, συγκεντρώνει πολλές αρμοδιότητες στο πρόσωπο του Υποδιοικητή της ΥΠΕ, γεγονός που προκαλεί ανησυχία για την ανεξαρτησία και τη διαφάνεια των διαδικασιών. Η διοικητική οργάνωση πρέπει να διασφαλίζει την ευελιξία και την άμεση ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινότητας, ειδικά στις υπηρεσίες παιδιών και εφήβων, όπου η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα είναι κρίσιμες. Προτείνουμε τη θέσπιση ανεξάρτητου και εκλεγμένου μηχανισμού ελέγχου, ο οποίος θα διασφαλίζει την ορθή λειτουργία και την υπηρεσία προς την κοινότητα. Ακόμα, οι ΥΠΕ έχουν μεγάλη διαφοροποίηση στον πληθυσμό αναφοράς, καθώς και σε άλλες παραμέτρους (γεωγραφική κατανομή) και πιθανά θα χρειαζόταν να είχε προηγηθεί μια αναδιάρθρωση των ΥΠΕ πριν από αυτό το νομοσχέδιο. Επίσης, δεν είναι καθόλου σίγουρο αν θα καταφέρουν να ανταποκριθούν στον ρόλο που το νομοσχέδιο τους ορίζει.

Σχέση των Τμημάτων Ψυχικής Υγείας Παιδιών-Εφήβων με τα Νοσοκομεία

Ποια θα είναι μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου η σχέση των Ψυχιατρικών Τμημάτων παιδιών-εφήβων με τα νοσοκομεία που αυτή την στιγμή βρίσκονται σε επιστημονικό,

συνδικαλιστικό και οργανωτικό πλαίσιο(συμμετοχή σε όργανα, καθημερινά προβλήματα λειτουργίας). Μήπως ουσιαστικά θα δημιουργηθεί μια σχέση «οργανικό»-«ψυχολογικό», επίταση του φαινομένου του στίγματος της ψυχικής ασθένειας και τελικά οι σημερινές δυσλειτουργίες, που πράγματι καταγράφονται σε αρκετά νοσοκομεία, θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως «εύρυθμη λειτουργία».

Επιστημονικό Συμβούλιο Ψυχικής Υγείας (Ε.Σ.Υ.Ψ.Υ.):

Το Ε.Σ.Υ.Ψ.Υ., που αντικαθιστά τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Τομέων Ψυχικής Υγείας (Πε.Δι.ΤΟΨΥ), απαρτίζεται αποκλειστικά από ιατρούς ΝΠΔΔ ή πανεπιστημιακούς και δεν προβλέπεται συμμετοχή ιδιωτών ή εργαζομένων σε ΑΜΚΕ, ενώ απουσιάζουν εκπρόσωποι ληπτών. Για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των παιδιών και των εφήβων χρειάζεται να ενσωματωθούν λήπτες υπηρεσιών, καθώς και ειδικοί από διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων σε ΑΜΚΕ. Επίσης, χρήσιμη θα ήταν και η εκπροσώπηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επιτροπή Προάσπισης Δικαιωμάτων:

Δεν προβλέπεται επιτροπή προάσπισης δικαιωμάτων σε επίπεδο Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠΕ). Είναι σημαντικό να θεσπιστεί μια τέτοια επιτροπή για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των εφήβων που χρήζουν ψυχιατρικής φροντίδας.

Ένταξη Ιδιωτικών Φορέων:

Η δυνατότητα ίδρυσης Μονάδων Ψυχικής Υγείας από τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να ρυθμιστεί προσεκτικά, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα της φροντίδας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Χρηματοδότηση-Χρηματοδότηση ΑΜΚΕ και Κάλυψη Ανασφάλιστων

Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του εγχειρήματος με την αναγκαία χρηματοδότηση αρχικά και κύρια των δομών και υπηρεσιών του ΕΣΥ οι οποίες δεν έχουν χρηματοδοτηθεί έως σήμερα από το Ταμείο Ανάκαμψης και οι οποίες είναι γνωστό ότι είναι υποστελεχωμένες, με μεγάλα προβλήματα σε κτίρια και υποδομές. Η χρηματοδότηση θα πρέπει να περιλαμβάνει και την ανάγκη δημιουργίας νέων δομών για τις καταγεγραμμένες ελλείψεις, αλλά και για τις νέες παθολογίες και ανάγκες.

Ακόμα, η χρηματοδότηση των ΑΜΚΕ αποκλειστικά από τον ΕΟΠΥΥ δημιουργεί ανησυχίες σχετικά με την κάλυψη των ανασφάλιστων και των προσφύγων/μεταναστών. Είναι απαραίτητο να υπάρξουν σαφείς προβλέψεις για την κάλυψη αυτών των ευάλωτων ομάδων.

Πρόβλεψη για Δεδομένα και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Κρίνουμε ως θετικό το γεγονός ότι το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει προβλέψεις για τη συλλογή, τήρηση και προστασία δεδομένων σύμφωνα με τον GDPR. Ωστόσο, τονίζουμε την ανάγκη για σαφείς διαδικασίες και επιτετραμμένο υπεύθυνο για την προστασία των δεδομένων, ώστε να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα και η ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των ληπτών υπηρεσιών.

Ανάγκη Εξειδικευμένου Προσωπικού

Επανειλημμένα έχουμε αναφερθεί στις σημαντικές ελλείψεις παιδοψυχιάτρων και λοιπών ειδικών ψυχικής υγείας, που παρατηρούνται σε όλες τις υγειονομικές περιφέρειες. Είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί επαρκής αριθμός προσλήψεων μέσω της παροχής κατάλληλων κάθε φορά κινήτρων, αλλά και εκπαίδευση νέων παιδοψυχιάτρων με σύσταση νέων θέσεων ειδίκευσης και λοιπού προσωπικού, με στόχο την υποστήριξη των υφισταμένων υπηρεσιών ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους και της άμεσης δημιουργίας των απολύτως αναγκαίων νέων δομών.

Επιπλέον σχόλια με αναφορά σε συγκεκριμένα άρθρα και παραγράφους αυτών:

Άρθρο 3, παρ. 2

Αναφέρεται η ανάπτυξη αποτελεσματικών μορφών σωφρονισμού των εφήβων. Ο σκοπός των ψυχιατροδικαστικών υπηρεσιών προτείνουμε να μην είναι (και δεν θα πρέπει να είναι) ο σωφρονισμός, αλλά η βελτίωση της ψυχικής υγείας των εφήβων. Ιδιαίτερη μέριμνα για τους προ-παραβατικούς εφήβους με ολοκληρωμένες προληπτικές και θεραπευτικές δράσεις στην κοινότητα.

Άρθρο 13

Στο Επιστημονικό Συμβούλιο Ψυχικής Υγείας θα πρέπει να αναγράφεται ρητά ότι θα πρέπει να περιλαμβάνει ψυχιάτρους ενηλίκων, καθώς και ψυχιάτρους παιδιών και εφήβων. Μέσω της χρήσης του διαζευκτικού συνδέσμου υπάρχει ο κίνδυνος το Συμβούλιο να εκπροσωπείται μόνο από τη μια ειδικότητα (και πιθανώς αυτή των ψυχιάτρων ενηλίκων λόγω του μικρού αριθμού ψυχιάτρων παιδιών και εφήβων σε κάποιες ΥΠΕ). Ζητάμε να υπάρχει οπωσδήποτε ένας ψυχίατρος παιδιών-εφήβων.

Άρθρο 14

Στην οργάνωση και στελέχωση των ΔΥΠΕ, περιλαμβάνεται Τμήμα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων στη Διεύθυνση Συντονισμού. Το Τμήμα αυτό θα πρέπει να είναι αρμόδιο για όλα αυτά που είναι αρμόδια το Τμήμα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Ψυχικής Υγείας και το Τμήμα Δευτεροβάθμιας Περίθαλψης με εστίαση στα παιδιά και τους εφήβους.

Θα πρέπει να υπάρχει σαφής ρύθμιση για τη μετακίνηση προσωπικού από ΜΨΥ σε ΜΨΥ και από ΜΨΥ σε νοσοκομεία δεδομένου της υποστελέχωσης των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων. Προτείνεται η ρύθμιση αυτή να περιλαμβάνει τη μετακίνηση μόνο με τη σύμφωνη γνώμη του επαγγελματία ψυχικής υγείας, αφού σε αντίθετη περίπτωση από την μία πλευρά θα αποδυναμώνεται η υπηρεσία, ενώ από την άλλη η βραχεία μετακίνηση ενός εργαζόμενου δεν θα λύνει τα προβλήματα στην περιοχή υποδοχής.

Άρθρα 23,24,25.Ειδικότητα Ψυχιατρικής Παιδιών-Εφήβων

Συμφωνούμε απόλυτα με την κατάργηση της αναλογίας $\frac{1}{4}$ σχετικά με τους ειδικευόμενους ιατρούς και προτείνουμε την αύξηση των θέσεων ειδικευόμενων πανελλαδικά και των μονάδων εκπαίδευσης στην ειδικότητα. Επίσης, ρύθμιση του θεσμού της ενιαίας τοποθέτησης στην ειδικότητα ψυχιατρικής παιδιού-εφήβου, ώστε να μην επιφέρει λόγω του rotation (δηλαδή να είναι σε άλλες κλινικές) μείωση των θέσεων ειδικευόμενων.

Άρθρο 57, παρ. 5

Ορίζονται οι ειδικότητες που παρέχουν υπηρεσίες στο Εθνικό Δίκτυο Τηλεψυχιατρικής. Θα πρέπει σε αυτές να προστεθούν με σαφήνεια οι ψυχίατροι παιδιών και εφήβων, καθώς και όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται στις Υπηρεσίες ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων (π.χ. κοινωνικοί λειτουργοί, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές κτλ.).

Συμπερασματικά, πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που επιχειρεί μια διοικητική συγκεντρωτικού και γραφειοκρατικού τύπου μεταρρύθμιση, που ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από αυτά που προσπαθεί να αντιμετωπίσει. Υπάρχουν ασάφειες σε πολύ σημαντικούς τομείς (τομεοποίηση, χρηματοδότηση, διοίκηση και λειτουργική διασύνδεση μονάδων), ενώ δεν αντιμετωπίζει με επάρκεια τις νέες αναδυόμενες ανάγκες στον χώρο της παιδικής και εφηβικής ψυχικής υγείας. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να συνοδεύεται από υλικοτεχνική και στελεχιακή υποστήριξη στην κατεύθυνση της κοινοτικής παιδοψυχιατρικής. Προτείνουμε να υπάρξει αρκετός χρόνος διαβούλευσης, δεδομένου του ότι οι ασάφειες και τα σημεία που χρειάζονται διευκρίνιση και πιθανά αναθεώρηση είναι πολλά.

Ευελπιστούμε ότι οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις μας θα ληφθούν υπόψη, με στόχο την παροχή ποιοτικών και αποτελεσματικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας για τα παιδιά και τους εφήβους της χώρας μας.

Με εκτίμηση,

Για το Δ.Σ. της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος-Ένωσης Ψυχιάτρων
Παιδιών & Εφήβων

Ο Πρόεδρος

Εμμανουήλ Τσαλαμανιός

Η Γεν. Γραμματέας

Κωνσταντίνα Μαγκλάρα

